Verslag GOZO Malta : “Teaching tomorrow”

van 12 november 2016 tot 19 november 2016

Zaterdag 12 november 2016

Met de directies van de scholengemeenschap en de Dols startten we op zaterdag 12 november een Europees nascholingsproces betreffende kwaliteitsvol onderwijs in de toekomst. De deelnemers voor de eerste trip naar Gozo/Malta zijn Olivier en Chris van de Berk/Beuk, Karel uit Vichte, Stefaan uit Kachtem, Marleen en Valerie uit Kortrijk, Stijn van de Belgiek, en wij twee vanuit De KIM & De SAM.
Gepakt en gezakt hadden we om 17u afgesproken aan De Berk om van daaruit met de taxi naar Zaventem te vertrekken.
Na een heel vlotte rit, incheckprocedure én vlucht kwamen we rond 23u aan in Valletta, de hoofdstad van Malta. Via een doldwaze taxirit (wat wel heel typisch Maltees is) werden we naar ons hotel gebracht, waar we ons nog verder konden voorbereiden voor de dag erop met nog een belangrijk groepsoverleg aan de bar :)

Zondag 13 november 2016

Op zondag dienden we dan de verplaatsing te maken van Valletta naar Gozo, en dus spraken we na het ontbijt af omstreeks 10u om verder te reizen … met een taxi … De taxichauffeur stond heel hevig en er was zelfs een serieus opstootje met een andere wagen, hilariteit alom in de taxi...

Alain had de afspraak ‘bruine schoenen aandoen’ niet nageleefd … :)

De sightseeing door Valletta was mooi, maar een wauw-gevoel hadden we niet direct … Alles leek wel een beetje oud … We stopten even aan Popeye-city, het decor van de Popeye-film van 1980 en reden toen door naar de ferry.
Gozo is een eilandje naast het hoofdeiland, en dus is de ferry de enigste optie om er te geraken. Het halfuurtje varen bracht ons naar de haven en van daaruit werden we naar ons hotel gebracht. Mooi hotel, schitterende ligging en 22°C, we konden het slechter getroffen hebben …

We moesten nog snel inchecken en eten, want om 14u startte de eerste cursus van de nascholing betreffende teaching tomorrow :

Tijdens de eerste sessie hielden we ons bezig met enkele vragen:

- Waarom moeten we nadenken over 'teaching tomorrow'? Besluit: De maatschappij is dynamisch en verandert constant en vliegensvlug. Het is de taak van elke sector, ook de onderwijssector' om te 'connecten' met de maatschappij.
- Wat is nu belangrijk voor onze leerlingen ? Besluit: Niet enkel kennis, maar ook vaardigheden en gedragingen
- Hoe is het proces van lesgeven aan het veranderen ? Besluit : Van kennis laten produceren naar kennis construeren en exploreren. Hoe vinden we daar een balans in ?
- Wat zijn de taken van de 'teacher' ifv het onderwijs dat moet veranderen: aanleren / opbouwen en navigeren. Waar vroeger de hoofdtaak van de 'teacher' bestond in kennis 'aanleren' en nadien verder 'opbouwen' wordt de hoofdtaak van de teacher om de leerling te omringen met tools om te leren navigeren om kennis op te doen.
- Wat is de taak van het onderwijs voor de lerende? De input voor de lerende wordt een evenwicht tussen 3 zaken:
    - kennis opnemen
    - kennis opbouwen
    - in / tussen de kennis navigeren
- Welke verschillende methodes van leren bestaan er ?
- …

Tot 18u werden we getriggerd met een heleboel vragen, die ons doen nadenken over de huidige situatie van onderwijs en ons doen dromen/denken over de toekomstige situatie. Er worden enkele dingen kritisch in vraag gesteld:

- start schooluren?
- toekomst van het klassieke klaslokaal?
- toekomst van 1 klastitularis?
- ICT (tablets, smartphine,..) verbannen of juist stimuleren?
- Belang en aandacht van testing?

- welke vaardigheden hebben onze kinderen vandaag de dag nodig? En worden die wel aangeboden in het onderwijs?
- ...

Boeiend, maar niet zo makkelijk ...

Om 19u30 was er een welcomedrink, gevolgd door een welcomediner in het hotel. De sfeer in de groep zit er alvast goed in (in totaal zijn er 24 cursisten uit Vlaanderen, Malta, Estland, Portugal en Nederland) , en we zijn klaar voor een -hopelijk boeiende- werkweek.

Maandag 14 november

De hele dag cursus ...
Vandaag lag de focus op

1. **‘ paradigm thinking’**

- = geestelijke frames of basisconcepten om verandering toe te laten.
- Als je verandering wil brengen, niet bespreken hoe of wat, maar het WAAROM. Dit is het niveau waar de nodige energie voor verandering kan worden gevonden.

2. **3 sleutels tot toekomstig onderwijs**
    a. de toegankelijkheid van onderwijs en omgaan met diversiteit UDL (Universal Design for Learning) op basis van motivatie, inhoud en structuur.
    b. Hoge impact leeromgeving, waar de autonomie, de verbondenheid en de sleutelcompetenties toch echt wel een rol spelen.
    c. Assessment as learning

Vandaag waren ze ons soms eens kwijt...gelukkig konden we genieten van koffie en mooie uitzichten.

Dinsdag 15 november

Ook op deze dag startten we om 9u met de verdere cursus :
Onderwerp in de voormiddag: '**Assessment as learning**'

- = proces om te reflecteren op wat de lerende geleerd heeft (kwaliteit en efficiëntie)
- We hebben 3 vormen van 'assessment:
    - Assessment of learning: we nemen een foto op dat moment = productevaluatie
    - Assessment for learning: procesevaluatie: nakijken wat ze tijdens het proces geleerd hebben.
    - Assessment as learning: reflecteren en feedback geven tijdens het proces
- Er dient een evenwicht gezocht te worden tussen alle 3. Echter, hoe meer we richting assessment AS learning gaan, des te dieper is het proces van leren.

We werden ook in groepjes verdeeld om de theorie in praktijk over te zetten. We deden een groepswerk waarbij we de theorie van assessment as learning uit probeerden, met vallen en opstaan... *Metacognitie* is hierin heel belangrijk !

(Even vermelden dat de denkhoeden van de Bono binnen metacognitie een mooi voorbeeld is ... En zitten we nu net niet in Malta, het geboorteland van Edward de Bono... ;))

In de namiddag kregen we een uitleg door een Maltese professor Dr Colin Calleja over **inclusie**.
" Een echte uitdaging is de verandering van oude gebruiken en gewoontes, eerder dan kleine toevoegingen en gebruiken"

- Inclusie is geloven dat elk kind capabel en competent is
- Inclusie is het verwelkomen en vieren van diversiteit
- De opvoeders werken samen met de kinderen en ouders als partners
- Behoren en betrokken zijn tot een maatschappij waar je mag zijn wie je bent en wat je wil worden.

Ook de basisbeginselen van differentiatie (onontbeerlijk binnen inclusief onderwijs) werden nog eens overlopen.

In de vooravond konden we met de andere buitenlandse deelnemers Vittoria verkennen, het belangrijkste stadje van Gozo. Zelf zitten we in het kustdorpje Marsalforn. Het werd een heel gezellige, aangename avond...

Woensdag 16 november 2016

Om 9u werden we opnieuw verwacht in de conference room van het hotel voor een nieuw inzicht in het onderwijs van de 21ste eeuw, met name over “leadership”
Hiervoor was er opnieuw een gastspreker van de universiteit van Malta, professor Dr Christopher Bezzina.
De focus werd gelegd op karakter (wie we zijn), aanwezigheid (en bereikbaarheid) en verbondenheid.
We namen ook de principes van authenticiteit, waarden en principes door.

En of Bjorn op de eerste rij een aandachtige deelnemer was !

Na een kleine snack kregen we een rondleiding op het eiland Gozo door de leerlingen van het Gozocollege, aangevuld met enkele leerkrachten. Een leuke, verkennende tocht op het eiland met de schoolbus kregen we voorgeschoteld met de mooiste plekjes van Gozo :

- De zoutpannen aan de kust bij Marsalforn (nabij ons hotel)
- De Azure Window en de binnenzee aan de andere kant van het eiland
- Het neolithisch museum met een prehistorische tempel van 5000 jaar geleden in Victoria
- De citadella als onafhankelijkheidssymbool van Gozo.

Heel mooie en toeristische plekjes !

‘s Avonds verbroederden we opnieuw met de voltallige buitenlandse delegatie en namen we gezamenlijk ons aperitiefje en gingen we samen eten.

Donderdag 17 november 2016

Om 9u een nieuwe start met als onderwerp : “Vernieuwend leiderschap voor scholen in transitie/verandering”, een thema op ons lijf gegoten … :)
Peter Vandemoortele was de spreker van dienst. (directeur Eekhoutcentrum)

We kregen verschillende invalshoeken zoals :

- Wat is innovatie ?
- Welke tools kun je hiervoor gebruiken ?
- Wat gebeurt er met een individu en een team bij verandering ?
- Hoe omgaan met tegenstand bij verandering/transitie ?
- Hoe reageert een team ?
- Nieuwe organisatiestructuren voor leren / leerlingen / leerkrachten / scholen

De hele dag konden we nadenken, samenwerken en discussiëren over deze thema’s.
En eerlijk gezegd konden we al onmiddellijk heel veel zaken concreet toepassen op onze school met als bedenking : “Eigenlijk zijn we al heel goed bezig … “ en gebruiken we zeker al heel wat structuren en denkkaders hierbij. (cf personeels- en visievergaderingen)

Een boeiende dag met een pertinente inhoud, op naar de toekomst …;)

“We cannot solve a problem by using the same kind of thinking we used when we created them” (A.E)

Vrijdag 18 november 2017

De laatste échte cursusdag.

Onderwerp: “Grapping the future, a mission: Being a change agent

Wanneer we verandering willen we invoeren dienen we de **<u>volgende stappen</u>** te doorlopen:

- research
  - vb.: onderzoeken wat de positieve punten zijn in de school, items waarin de school nog kan groeien
- experiment
  - vb.: het opstarten van een kernteam die nadenkt over veranderingen
  - vb.: bepaalde veranderingen in een experimenteel oogpunt starten
- implement
  - vb.: feedback verzamelen van de experimenten, selecteren van de beste en kleinschalig integreren in de school

Er zijn enkele **<u>methodieken</u>** om veranderingen te organiseren in uw schoolteam zoals vb.:

- Back casting = een doel vastleggen waar je naartoe wilt (future) en dan via kleine stappen terugkeren om na te denken hoe dat doel te kunnen bereiken
- Road mapping = een doel vastleggen waar je naartoe wilt (future) en nadien verschillende wegen bepalen om dat doel te bereiken
- ...

Wat doe je met een **<u>groep die in transitie is</u>** (de weg van verandering): Er zijn verschillende persoonlijkheden in je team:

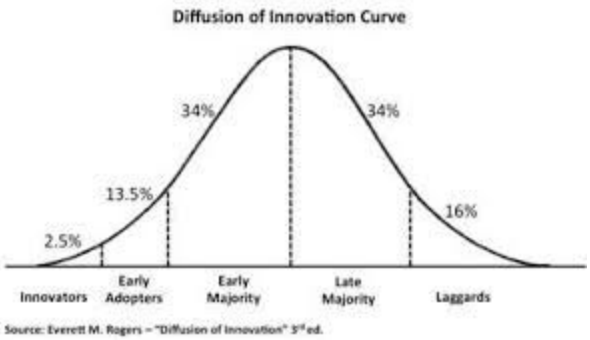

- De valkuil van de leider is de aandacht en de energie steken in de Laggards.
- De kracht van de leider is de aandacht en de energie te steken in de grote middengroep.